

Luați seama să nu smintiți pe unul dintre aceștia mici

(Continuare din pagina 7)

Asa vorbea Sfântul Ioan Gura de Aur în timpurile vechi, cu 1500 de ani în urmă, dar aceste cuvinte sunt de folos să le auziți și acum, deoarece astăzi îi educați pe copiii voștri la fel de rău, fără să le insuflați frica de Dumnezeu. Oare nu va îngrijii întâi de toate să le asigurați copiilor voștri o situație mai bună în viață, să-i puneți în rândul celor care au putere, bogății și puternici? Oare nu le sugerați faptul că puterea stă în bani, că trebuie să acumulezi mai multe cunoștințe de dragul bogăției și pentru o viață îndestulată, nestingerită? Dar chiar este necesar acest lucru?

Avem nevoie de fapt de contrariu. Trebuie să le insuflăm copiilor noștri disprețul față de bani, bogăție, slava, poziție înaltă în societate. Trebuie să le altoim dragostea de curăție, sfîntenie, evlavie. Dar de aceasta voi vă ocupați cel mai puțin. Pe copii trebuie să începi să-i educi încă din scutece, pentru că numai la o vârstă foarte fragedă aceștia se supun cu ușurință oricărei învățături. Sufletul lor este moale ca ceara, pe el se imprimă totul - și exemplele noastre rele, și cuvintele evlavioase, și orice exemplu luminos și curat. Vechii creștini de la cea mai fragedă vârstă deprindeau copiii cu rugăciunea și cu citirea Sfintei Scripturi. Iar acum spun: "Este oare aceasta o lucrare copilarăscă - a te ocupa cu psalmii? Aceasta este lucrarea monahilor și bătrânilor, copiii au nevoie de distracție și de bucurie!"

Voi uitați lucrul despre care Sfântul Tihon de Zadonsk a spus așa de simplu: "Un mic copacel, oriunde l-ai înclinat, în aceea direcție va și crește; noul vâstar va răspândi acel miros cu care îl udati, turnând în el ori lichid urat mirositor, ori unul aromat și curat".

Dacă în sufletul unui copil mic veți introduce un miros greu, el va deveni urat mirositor. În cazul în care veți intro-

duce mireasma aromei lui Hristos, copiii voștri vor fi bineînțeles mirosiți în fața oamenilor, vor fi bucurie și mângâiere pentru voi.

Educați-vă copiii prin exemplul vostru!

Despre aceasta a spus frumos celebrul predicator rus, arhiepiscopul Ambrosie de Harkov: "Când nici un membru din familie nu poate trece peste rugăciunile de dimineață și de seară - atunci când tatăl nu pleacă din casă, la lucru sau, fără să se ruga în fața sfîntelor icoane, iar mama nu începe nimic fără să se însemneze cu chipul crucii, când copilului mic nu i se permite să se atingă de mâncare până nu și-a făcut cruce -, nu se deprind oare copiii să ceară în toate ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu, și să creadă că fără ajutorul Lui nu există nici o siguranță în viață, iar fără binecuvântarea Lui nu există succes în activitățile omenești? Nu poate rămâne fără de roade pentru copii credința părinților, atunci când ei, în timp de nevoi și de sărăcie, cu lacrimi în ochi spun: "Ce să fac? Fie voia lui Dumnezeu!" În vreme de pericol: "Dumnezeu este milostiv!" În situații dificile: "Dumnezeu mă va ajuta!" În timp de succes și de bucurie: "Slava lui Dumnezeu, Dumnezeu mi-a trimis!" Aici, întotdeauna și în toate, se mărturisesc bunătatea lui Dumnezeu, pronia lui Dumnezeu, dreptatea lui Dumnezeu. Mama, subiectul întregii iubiri și a tandreții pentru copii, cu o expresie evlavioasă a feței se roagă înaintea icoanei Mantuitoarei. Copilul o privește când pe ea, când icoana - și nu are nevoie de lungi explicații despre ce înseamnă aceasta. Iată prima lecție de cunoaștere fără cuvinte a lui Dumnezeu! Este prima și cea mai importantă lecție de evlavie. Aceste lecții puteți și trebuie să le dați întotdeauna și în toate copiilor voștri. Trebuie să-i feriți pe copiii voștri de tot ce este necurat, rău. Trebuie să le opriți pe fiice de la lectura romanelor neînțelepte, pasionale, să le cereți să citească selectiv. Ar trebui să le rețineți de la vederile desarte, să nu le permiteți întotdeauna să se distreze și să fugă pe la cinema și prin teatre. Trebuie să le deprindeți cu viața de muncă și de liniște casnică.

Și, mai mult decât atât, n-ar trebui să uitați că nu poți

educa un copil mic fără să-l pedepsească uneori. Ar trebui să vă amintiți că cea mai mare greșeală o fac acei părinți care sunt îndrăgostiți de copiii lor mici, îi admira, le iartă totul, niciodată nu-i pedepsesc. Despre unii ca aceștia înțeleptul Sirah a spus: Alinați-vă copilul, și el te va îngrozi.

Iată ce spune marele Sfânt Tihon de Zadonsk:

"Tinerii nepedepsiți și care au ajuns la maturitate sunt, în fond, precum câini nedresați și naravași. Prin urmare, creștine, iubeste pe copiii tăi și pedepsește-i! Lăsa-i acum să sufere cu trupul, că sunt tineri, pentru că tu să nu suferi pentru ei cu inima mai târziu. Lăsa-i să plângă din pricina lui, pentru că tu să nu plângi din cauza lor și pentru dansii. Cu toate acestea, cumpătarea în toate este demnă de apreciat și necesară".

Aveti nevoie de moderatie în pedepse, după cuvântul aceluiași sfânt. Nu trebuie să-i pedepsiți pe copii cu manie, cu răutate, cu ură. Trebuie să-i pedepsiți cu răbdare, iubitor. Copiii vor simți această dragoste, vor conștientiza că merita pedeapsa, și atunci pedeapsa va fi cu folos și îi va îndrepta. La o astfel de pedeapsă a copiilor mulți dintre voi nu gândesc și lasă nepedepsite nu doar greselile mici, ci și pe cele grave - chiar furtul, huliganismul, uneori și viața desfrântă a fetelor tinere.

Vedeți ce sarcini imense stau în fața voastră în lucrarea educării copiilor? Vedeți cât de sfinte sunt îndatoririle mamelor? Nu există o obligație mai importantă, nu există o răspundere mai mare înaintea lui Dumnezeu pentru o mamă decât buna creștere a copilului. În fața lui Dumnezeu veți da răspuns și veți atrage asupra tuturor urmașilor mania lui Dumnezeu, dacă nu va veți sargui la educarea copiilor voștri. Și încă de aici, de pe pământ, veți suferi și veți plânge, privind la ei.

Asadar luați seama, să nu smintiți pe unul dintre aceștia mici! Mereu îngrijiiți-vă de ei, mereu dați-le exemple curate și sfinte de evlavie, și atunci binecuvântarea Domnului va fi din veac în veac asupra copiilor voștri și asupra voastră.

Sfântul Luca al Crimeii

DESPRE CEASUL MORȚII

Când Sfântul Proroc David nu era încă rege, îi slujea lui Saul, atunci regele, temându-se de el, știind și simțind că el va fi rege al lui Israel, l-a urmărit și de multe ori a încercat să-l ucidă. Și iată, o dată, când Prorocul David a fost în pericol de moarte, a spus celor care îl înconjurau: Un singur pas este între mine și moarte. Aceste cuvinte mi le amintesc acum, pentru că în urmă cu o săptămână a trebuit să le rostesc și eu. Doar un pas a fost între mine și moarte: mai puțin o oră am stat fără puls, dintr-un moment în altul inima mea fiind gata să se oprească. Dar Dumnezeu m-a crutat. Este adevărat că și până în momentul de față sunt slabit, încât pot vorbi cu voi numai așezat. Dar vreau să vă spun ceva important, vreau să vă vorbesc despre pomenirea ceasului morții, pentru că asupra fiecăruia dintre noi planează moartea. Fiecare dintre noi poate să moară subit, pentru că știți cât de mulți oameni mor brusc, cu o moarte neașteptată.

Retineți și în inimile voastre scrieți cuvintele Domnului Iisus Hristos: Să fie mijloacele voastre încinse și felinarele aprinse! Retineți aceste cuvinte, niciodată nu le uitați. Când oamenii merg într-o călătorie lungă sau la o muncă fizică grea, ei se încing strâns. Iar atunci când merg în întunericul nopții, își iau felinarele cu dansii, și este important pentru ei ca felinarele să ardă mereu.

Astfel ar trebui să fie și în viața noastră duhovnicească, întotdeauna încinse mijloacele și felinarele să ardă. Mereu trebuie să fim lucrători neosteniți ai lui Dumnezeu, luptători împotriva satanei, care la fiecare pas ne distrage de la Hristos, încercând să ne ucidă cu ispitele. De aceea ne-a poruncit Domnul Iisus Hristos: Să fie mijloacele voastre încinse și felinarele aprinse!

Fiti credincioși lui Hristos, fiti credincioși Lui așa cum El însuși a poruncit în Apocalipsa Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan Teologul. El vorbea despre cei șapte îngeri ai bisericilor din Asia Mică. Li năvăli pe episcopii acestor biserici îngeri. Și iată, unul dintre acești îngeri El i-a spus: Fii credincios până la moarte, și-ti voi da ta cununa vieții.

Noi trebuie să fim mereu credincioși lui Dumnezeu. Viața noastră este scurtă, nu trebuie să risipim aceste zile scurte și ore în indostulare ci să ne amintim mereu de ceasul morții. La toți sfîntii nevoitori, la toți sfîntii monahi, gândul la moarte era staruitor, permanent. Ei țineau în chiliile lor un craniu, pentru că, privindu-l să-și aducă aminte mereu de moarte. Cu lacrimi de umilinta priveau la craniu eugetau ca vor merge pe aceeași cale a morții, și li slujeau neîncetat lui Dumnezeu și lucrău pentru Domnul, așa cum a lucrat neobosit Cuviosul și purtătorul de Dumnezeu părintele

nostru Serafim de Sarov. Ei, ca și voi, deseori au auzit la Vecernie cuvintele Psalmului al 33-lea: Moartea pacatosului este cumplită. Ei, la fel ca și voi, au auzit și alte cuvinte: Cinstita este înaintea Domnului moartea cuviosilor Lui. Pacatosii mor cu moarte cumplită. Eu împreună cu voi am văzut multe exemple de acest gen. Dar un caz pe care l-am văzut personal cu 40 de ani în urmă mi-a rămas în minte, încât nu-l voi uita niciodată.

Am fost multă vreme medic, și am fost chemat în casa unui om cunoscut în toată regiunea drept un exploataător crunt, extrem de rău. Când am intrat în casa lui, am rămas șocat de invalmășeala care era acolo: toți se împiedicau din pricina dezordinii, iar pe pat zăcea un bătrân gras, roșu la față, care atunci când m-a văzut a început să tipe: Părinte, doctore, salvează-mă! Mi-e frica de moarte!

Dar cine nu se teme de moarte? Doar cei care îl urmează pe Hristos, sunt atenți să nu încalce poruncile lui Hristos. Ei nu se tem de moarte, știu fagăduința Domnului nostru Iisus Hristos, data în Fericiri: Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri!

Total diferit decât acest bătrân mor oamenii sfînti. Cuviosul Serafim de Sarov a murit ingenuncheat în fața chipului Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, careia i se ruga permanent. Așa, în genunchi, a adormit somnul vesnic și cinstita a fost înaintea Domnului moartea Cuviosului Serafim. Domnul nostru Iisus Hristos ne vorbea: Umblați în lumina, până când este lumina, că să nu vă cuprindă întunericul. Pentru că lumina aceasta se va stinge pentru voi când va veni ceasul morții, și după mormânt nu mai există pocăința, și veți primi rasplătirea pe care o meritati.

Asadar umblați în lumina atât timp cât este lumina, că să nu vă stingă pentru voi și să nu vă cuprindă întunericul vesnic, de moarte. Sfântul Apostol Pavel spune: Astăzi este timpul bineplăcut, astăzi este zi de mântuire. Iată, acum, până când suntem vii, este pentru noi timpul bineplăcut, timpul mântuirii! Acum trebuie să ne gândim la mântuirea noastră și să ne pregătim de viața vesnică. Așa se pregătesc toți creștinii, toți cei care-L iubesc pe Hristos.

Cu 70 de ani în urmă trăia în Petersburg doctorul Haas. Era doctor de penitenciar și avea o inimă sfântă, plină de milostivire, plină de dragoste față de oameni. Și, în postura lui de doctor de penitenciar, se străduia în orice chip, cu ce putea, să ușureze pedeapsa nefericitelor detinuți. Vedeți cum erau goniti la ocnă în butuci și în lanturi, stia că ei trebuie să meargă multe mii de verște în Siberia și inima lui se sfâșia de mila pentru ei. Că să înțeleagă mai bine suferințele lor, el și-a legat de picioare lanturi și, câteva ceasuri în șir, a mers în ele, prin curtea casei sale, că să simta

ceea ce simt oamenii care umbla legați în ele. Înainte de moarte, acest doctor bun și sfânt a spus celor care-l înconjurau cuvinte uimitoare, pe care să le rețineți și voi: „Grabiti-vă să faceți bine!”. Grabiti-vă, pentru că ceasul morții ne pândește pe toți. Nu fiți nepăsători, fiți credincioși până la moarte, și va să da vouă Dumnezeu cununa vieții! Iar Sfântul Proroc Isaia a spus astfel de cuvinte: Cutremurați-vă, cei nepăsători, infricosati-vă, cei fără grijă, aruncați hainele și dezbrăcați-vă, încingeți mijloacele! Cutremurați-vă, cei nepăsători, aveți în minte întotdeauna frica morții, ceasul morții, nu uitați niciodată de dansul! Dar, că să ne amintim mereu aceasta, că să putem merge pe calea lui Hristos, că să nu ne fie infricosator ceasul morții, ne trebuie nouă, celor slabi, ajutorul atotputernic al lui Dumnezeu. Fără de el, nu ne vom izbăvi de ispitele satanei și de aceea trebuie să cerem neîncetat ajutorul harului lui Dumnezeu. Doamne, miluiește-ne pe noi, pacatosii, Doamne, ajută-ne!

Trebuie să îl rugăm la fel cum L-a rugat femeia cananeeană, despre care s-a amintit în pericopa evanghelică. Mergea Domnul Iisus Hristos pe calea uceniciei Săi. Și iată că o femeie siro-feniciana - păgână -, văzându-L, a început să-L roage: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea e rău chinată de demon. Iar Domnul nu-i dădea nici o atenție și mergea mai departe în tăcere. Femeia a continuat să-L ceară ajutorul cu credință, însă El tăcea. În cele din urmă, ucenicii L-au spus: Doamne, eliberează-o, că striga în urma noastră! Domnul a răspuns: Nu sunt trimis decât la oile cele pierdute ale casei lui Israel. Dar femeia a continuat să-L roage. Ce i-a zis atunci Domnul? Nu este bine să iei pâinea copiilor și să o arunci câinilor. Și a auzit atunci un răspuns uimitor, plin de smerenie și de blândete: Da, Doamne! Dar și câinii mananca din faramiturile ce cad de la masa stăpanilor lor - da-mi, Doamne; o faramitură din mila Ta! Atunci Domnul, oprindu-Se, a zis: O, femeie! Mare este credința ta; fie-tie precum voiești! Și s-a tamduit fiica ei din ceasul acela (Matei 15,22-28).

Multi dintre noi trăiesc așa cum nu s-ar cuveni creștinilor. Multi dintre noi sunt împovărați cu pacate, multi au uitat cuvintele lui Dumnezeu: Boldul morții este păcatul. Moartea îl impune dureros pe cel care este în întregime cufundat în pacate.

Dar dacă este așa, dacă suntem slabi, dacă hainele noastre sunt negre din pricina păcatelor noastre, nu suntem și noi asemenea câinilor? Nu s-ar cuveni să strigăm către Dumnezeu, așa cum a strigat femeia cananeeană: „Doamne, da, sunt asemenea unui câine, dar miluiește-mă!”? Să fie dar mijloacele voastre încinse și felinarele aprinse! Amin.

Sfântul Luca al Crimeii